Գրանցված է
22.02.2010
11010053

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

№ 1010-Ա «07» 12 2009

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՖԵՐՄԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2009Թ. ՀՈՒԼԻՍԻ 13-Ի N 617-Ն ՀՐԱՄԱՆԸ ՉԵՂՅԱԼ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 75-րդ հոդվածի պահանջներով և հիմք ընդունելով ՀՀ ԿԳ նախարարի 2009թ. մայիսի 12-ի «Նախնական և միջին մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների և ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություն տալու նպատակով ստեղծվող ոլորտային հանձնաժողովների կազմը՝ ըստ մասնագիտական խմբերի հաստատելու մասին» N 445-Ա/Թ հրամանով հաստատված ոլորտային հանձնաժողովների փորձագիտական եզրակացությունը.

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ

1. Հաստատել նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Չեղյալ ճանաչել ՀՀ ԿԳ նախարարի 2009թ. հուլիսի 13-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչը հաստատելու մասին» N 617-Ն հրամանը:
3. Նախարարության աշխատակազմի նախնական և միջին մասնագիտության կրթության վարչությանը (պետ՝ Ա. Աղբալյան) և օրենսդրության և իրավաբանական վարչությանը (պետ՝ Մ. Գրիգորյան)՝ սահմանված կարգով հրամանը ներկայացնել ՀՀ արդարադատության նախարարություն՝ պետական գրանցման:
4. Հրամանի կատարման հսկողությունը հանձնարարել նախարարի տեղակալ Ա.Ավետիսյանին:

ՆԱԽԱՐԱՐ Ա. ԱՇՈՏՅԱՆ

Հավելված

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի

2009 թ. դեկտեմբերի 7-ի N 1010 - Ն հրամանի

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՖԵՐՄԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ

ԳԼՈՒԽ 1

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՖԵՐՄԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

1. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Արհեստավոր» որակավորման աստիճանի «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորումը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008թ. հուլիսի 31-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի N 73-ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 838-Ն որոշմամբ:
2. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով՝

   1) առկա,

   2) հեռավար (դիստանցիոն),

   3) դրսեկության (էքստեռնատ):
3. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008թ. հուլիսի 31-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի N 73-ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 838-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.

   1) կրթության առկա ձևով

      ա. միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով ՝ 1 տարի

      բ. հիմնական ընդհանուր ընդհանուր կրթության հիմքով՝ առանց միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն ստանալու՝ 1 տարի

      գ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով՝ ավագ դպրոցի կրթական ծրագրի հետ համատեղելու դեպքում՝ 3 տարի

   2) դրսեկության (էքստեռնատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստեռնատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:

4. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով և հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 1440 ժամ է, առավելագույն

ծավալը՝ 2376 ժամ : Հիմնական կրթական ծրագիրը հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով՝ ավագ դպրոցի կրթական ծրագրի հետ համատեղելու դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 104 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՖԵՐՄԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆ ԱՎԱՐՏԱԾ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

4. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության ն 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորմամբ մասնագետը կարող է իրականացնել հետևյալ զբաղմունքները.

1) որոշել արտադրության համար մշակաբույսերի, ընտանի կենդանիների և թռչունների տեսակները, անհրաժեշտ քանակը և պլանավորել հետագա աշխատանքները,

2) ձեռք բերել համապատասխան քանակությամբ սերմեր, տնկիներ, անհրաժեշտության դեպքում համալրել անասնագլխաքանակը,

3) ձեռք բերել անհրաժեշտ քանակությամբ և տեսակի պարարտանյութեր, թունաքիմիկատներ և անասնակեր,

4) կազմակերպել հողի նախապատրաստումը, ցանքսը, տնկումը, մշակաբույսերի խնամումը, ոռոգումը և բերքահավաքը,

5) հետևել անասնակերի ժամանակին և որակյալ կերաբաժինների կազմման և կենդանիների կերակրման գործընթացին,

6) կազմակերպել բուսաբուծական մթերքների արտադրություն, պահպանում և վերամշակում,

7) կազմակերպել անասնաբուծական մթերքների արտադրություն, պահպանում և վերամշակում,

8) պահպանել շրջակա միջավայրի մաքրությունը և ապահովել էկոլոգիապես մաքուր գյուղատնտեսական արտադրանք,

9) կազմակերպել մեքենայական պարկի արդյունավետ աշխատանքը, համալրելով այն արդի տեխնիկական միջոցներով և աշխատող կենդանական ուժով,

10) ապահովել գյուղատնտեսական մթերքների իրացումը,

11) կազմել և ներկայացնել հարկային հաշվետվություններ,

12) կազմել և ներկայացնել հարկային հաշվետվություններ:

6. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորմամբ շրջանավարտը իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում պետք է իրականացնի հետևյալ պարտականությունները.

1) արտադրության կազմակերպում և գործունեության պլանավորում, չափանիշը՝ ֆինանսների արդյունավետ բաշխում, ֆինանսների ներգրավում և հաշվետվությունների ներկայացում, անհրաժեշտ քանակով նյութերի և բաղադրիչների ձեռք բերման գրաֆիկի կազմում,

2) բուսաբուծական և անասնաբուծական մթերքների արտադրության կազմակերպման հետ կապված գործառույթների իրականացում, գործող չափորոշիչներին համապատասխան արտադրվող մթերքների որակի և քանակի ապահովում,

3) կազմակերպել բուսաբուծական և անասնաբուծական մթերքների պահպանում և նախնական վերամշակում: Գործող չափանիշների համաձայն բարձր որակի ապահովում և կորուստների նվազում,

4) վերահսկել մեքենայական պարկի աշխատանքը, համալրելով այն արդի տեխնիկական միջոցներով և աշխատող կենդանական ուժով: Ապահովել ագրեգատների նախապատրաստման, գյուղատնտեսական

մեքենաների, գործիքների և այլ տեխնիկական միջոցների տեխնիկական սպասարկումների և նորոգումների բարձր որակը պլանավորված ժամկետներում:

ԳԼՈՒԽ 3.
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՖԵՐՄԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

7. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

1) ժամանակակից անհատի և քաղաքացու ձևավորման պահանջներին համապատասխան ազգային և համամարդկային մշակույթի ու պատմության վերաբերյալ գիտելիքների յուրացում, դրանք մասնագիտական գործունեության ընթացքում կիրառելու հմտությունների ձևավորում,
2) մասնագիտական ոլորտի ընդհանուր գիտելիքների յուրացում, որոնք բավարար հիմք են հանդիսանում մասնագիտական խնդիրների հետ կապված հանձնարարությունները կատարելու համար,
3) մասնագիտական տեսական ու գործնական գիտելիքները կիրառելով արդյունավետ օգտագործել համապատասխան գործիքներ, սարքավորումներ,հարմարանքներ,
4) մասնագիտական գործառնությունները համապատասխան նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,
5) մասնագիտական տերմինաբանության ճիշտ ընկալում և կիրառում,
6) մասնագիտական գործունեության ժամանակ համապատասխան գործողությունների սոցիալական հետևանքները հաշվի առնելու հմտություն,
7) մասնագիտական ինքնազարգացման և կատարելագործման նպատակով իրեն անհրաժեշտ տեղեկությունները մասնագիտական աղբյուրներից ձեռք բերելու հմտությունների ձևավորում,
8) աշխատանքային խնդիրների լուծման ժամանակ պատասխանատվություն ստանձնելու, լուծումները հիմնավորված իրականացնելու կարևորությունը պատկերացնելու, նման աշխատանքի պատրաստ լինելու մակարդակ,
9) ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում աշխատելու համար հմտությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.
ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՖԵՐՄԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

8. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում պետք է ապահովի՝

1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող, իր բնագավառի օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,
2) տիրապետել հայոց լեզվին,
3) հաղորդակցվել մեկ օտար լեզվով,
4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,
5) ծանոթանալ ազգային և համաշխարհային պատմությանն ու մշակույթին,

6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին:

9. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում պետք է ապահովի՝

1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածքային հիմնախնդիրներին,

2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառույցներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

10. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի առանցքային հմտություններին տիրապետում՝ ըստ աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլների:

11. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում՝ ըստ աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլների:

ԳԼՈՒԽ 5.
ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՖԵՐՄԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

12. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:

2) Հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ:

3) Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն:

4) Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարապող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

5) Ուումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը պետք է ունենա համապատասխան մասնագիտական կրթություն և մասնագիտական աշխատանքի փորձ:

6) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

13. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության, պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն համապատասխան դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցներ (գործնական պարապմունքների, ինքնուրույն արտալսարանային աշխատանքների կազմակերպման համար), գործնական խաղերի սցենարներ (դերային խաղեր), թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ (ուսումնադիտողական, լսատեսողական նյութեր դասավանդվող բոլոր առարկաների և բոլոր տեսակի պարապմունքների վերաբերյալ՝ ուսանողների և դասախոսների համար), ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:

14. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

ա.հայոց լեզվի,

բ. ռուսաց և օտար լեզուների,

գ.պատմության,

դ. գյուղատնտեսության էկոնոմիկայի,

ե. մեթոդական,

զ. կենսագործունեության անվտանգության և բնապահպանության:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝

ա. քիմիայի,

բ. կենսաբանության,

գ. ագրոքիմիայի,

դ. բուսաբուծության,

ե. պտուղ բանջարեղենի վերամշակման տեխնոլոգիայի,

զ. անասնաբուծության,

է. գյուղատնտեսական արտադրության մեքենայացման,

ը. ինֆորմատիկայի:

3) Ուսումնական արհեստանոցներ

ա. խառատային գործի,

բ. փայտամշակման:

4) Սպորտային համալիր՝
ա. մարզադահլիճ,
բ. մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

15. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանցանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները:

2) Ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները:

3) Ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ:

4) Ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով:

5) Ուսանողների համար սահմանվում են արձակուրդներ տարեկան առնվազն երկու անգամ՝ 8-11 շաբաթ ընդհանուր տևողությամբ, այդ թվում 2 շաբաթից ոչ պակաս ձմռան ժամանակահատվածում: Արձակուրդների կոնկրետ տևողությունները և ժամկետները սահմանում է ուսումնական հաստատությունը:

6) Նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ՝ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները որոշում է կազմակերպությունը՝ ուսանողների ընտրությամբ:

16. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի ուսուցումը ներառում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և(կամ) առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները:

2) Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները:

3) Պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով:

4) Պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները:

5) Պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները:

6) Ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական, ուսումնա-արտադրական արհեստանոցներում, ուսումնական տնտեսություններում, ուսումնափորձնական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև արտադրական կազմակերպություններում, հաստատություններում :

7) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

17. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ձեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեստավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում:

2) Միջանկյալ ատեստավորում անց է կացվում ուսումնական կիսամյակի ընթացքում և վերջում:

3) Ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:

4) Ուսանողների միջանկյալ ատեստավորման տեսակը և անցկացման ձևը ընտրում է ուսումնական հաստատությունը:

5) Շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորում երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից պետական քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) պետական քննության կամ ավարտական /դիպլոմային/ աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով: Ամփոփիչ ատեստավորման ձևը ընտրում է ուսումնական հաստատությունը:

6) Ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման արհեստավորի պատրաստվածության նկատմամբ սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.
ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՖԵՐՄԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

18. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112. «Գյուղացիական տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն աղյուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի.

19. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112. «Գյուղացիական տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝

1) օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,

2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,

3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,

4) առարկայի և (կամ) մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,

5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,

6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,

7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Աղյուսակ 1

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀՀ-3-08-001
Մոդուլի նպատակը	Սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքնային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև անձնական կյանքում արդյունավետ և ակտիվ հաղորդակցվելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները, բ. ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, գ. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին
Կատարման չափանիշներ	ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածք, բ. հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ, գ. տեղեկատվության առանձնացում /խմբավորումը կատարում է նպատակային, դ. հաղորդումը իրականացնում է՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները, (պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, գրառումներ կատարելը, ամփոփելը), բ. ազատ կերպով ձևակերպում, արտահայտում և պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները, գ. ցուցաբերում է համոզելու կարողություն, դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում /եզրափակում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները, բ. ճիշտ է մեկնաբանում առաջադրված սխեմաները, աղյուսակները, դիագրամները, քարտեզները և նկարները. գ.մեկնաբանման ընթացքում օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել փաստաթղթավորում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերը՝ ըստ դրանց նշանակության, բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղն ու դերը, գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱԱՕ – 3-08-001
Մոդուլի նպատակը	Սովորողի մոտ ձևավորել կազմակերպություններում աշխատանքի անվտանգության կանոնների պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը, դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները, ե. ճիշտ է ներկայացնում արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը, զ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները կազմակերպություններում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների, մեխանիզմների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները, բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը, գ. ճիշտ է ներկայացնում հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, դ. ճիշտ է ներկայացնում ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները, գ. ճիշտ է թվարկում արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները, դ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն

Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը, բ. Ճիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը, գ. Ճիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ճիշտ է դնում վիրակապ, դ. Ճիշտ է վիրակապում կոտրվածքները, ե. Ճիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը, զ. Ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:

Աղյուսակ 2

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-003
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորմամբ արհեստավորի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ հողի կազմի և հատկությունների, հողի մշակման համակարգերի, պարարտանյութերի տեսակների, ցանքաշրջանառությունների, երկրագործության հիմնական համակարգերի մասին և ձևավորել գյուղատնտեսական մշակաբույսերը ճանաչելու, հողի մեխանիկական կազմը որոշելու, ցանքսի և պարարտացման նորմերը հաշվարկելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	կարողանալ շարադրել հողի ֆիզիկաքիմիական հատկությունները և որոշել նրա մեխանիկական կազմը
Կատարման չափանիշներ	ա. Կարողանում է որոշել հողի կազմը, բ. Ճիշտ է շարադրում հողի հատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	կարողանալ շարադրել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի կյանքի պայմանները և երկրագործության մեջ նրանց կանոնավորման մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	ա.Ճիշտ է նկարագրում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի կյանքի պայմանները, բ. կարողանում է ճիշտ շարադրել երկրագործության մեջ նրանց կանոնավորման մեթոդները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ դասակարգել մոլախոտերի դեմ պայքարի միջոցառումները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է դասակարգում մոլախոտերը, բ. ճանաչում է մոլախոտերը արտաքին տեսքով, գ. գիտի մոլախոտերի դեմ պայքարի միջոցառումները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ շարադրել հողի մեխանիկական մշակման հիմնական գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ շարադրել հողի հիմնական մշակման գործընթացները, բ. կարողանում է ճիշտ շարադրելհողի մակերեսային մշակման գործընթացները:

Ուսումնառության արդյունք 5	Կարողանալ ներկայացնել և ընտրել տվյալ գյուղատնտեսական գոտու ցանքաշրջանառությունները և երկրագործության համակարգերը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է ներկայացնում տվյալ գյուղատնտեսական գոտու ցանքաշրջանառությունները, բ. տվյալ գյուղատնտեսական գոտու համար ճիշտ է ընտրում երկրագործության համակարգերը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵՎ ՆԱԽԱՑԱՆԿԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-004
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորումով արհեստավորի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել վարի և նախացանքային ագրեգատների միջոցով հողի հիմնական և նախացանքային մշակում կատարելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	34 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ սովորողը պետք է ուսումնասիրի ՖՏԿ 3-08-003 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ ներկայացնել հողի հիմնական և նախացանքային մշակության գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է ներկայացնում հողի հիմնական մշակության գործընթացները, բ. Ճիշտ է ներկայացնում հողի մակերեսային մշակության գործընթացները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ շարադրել հողի հիմնական և նախացանքային մշակություն կատարող տեխնիկական միջոցներին ներկայացվող ագրոտեխնիկական պահանջները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է շարադրում հողի մշակության խորության շեղումներին ներկայացվող պահանջները, բ. Ճիշտ է շարադրում հողի փխրությանը ներկայացվող պահանջները, գ. Ճիշտ է շարադրում ոռոգման ակոսներին ներկայացվող պահանջները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել հողի հիմնական և նախացանքային մշակում վարի և նախացանքային ագրեգատների միջոցով
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է նախապատրաստում ագրեգատը աշխատանքի համար, բ. Ճիշտ է նախապատրաստում դաշտը և կատարում աշխատանքը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՄԹԵՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ»	
Մոդուլի դասիչը՝	**ՖՏԿ 3-08-005**
Մոդուլի նպատակը՝	Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության՝ «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորումամբ արհեստավորի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ապագա մասնագետներին ուսուցանել գիտելիքներ գյուղատնտեսական կենդանիների տեսակների, նրանց ծագման, տնայնացման, բուծման մեթոդների և մթերատվության բարձրացման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	34 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ շարադրել խոշոր եղջերավոր կենդանիների ցեղային և մթերատվության հատկանիշները

Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է շարադրում խոշոր եղջերավոր կենդանիների ցեղային հատկանիշները, բ. Ճիշտ է շարադրում խոշոր եղջերավոր կենդանիների մթերատվության հատկանիշները: գ. Ելնելով տեղի բնակլիմայական պայմաններից կարողանում է ճիշտ ընտրել համապատասխան ցեղը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիների ցեղային և մթերատվության հատկանիշները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է շարադրում մանր եղջերավոր կենդանիների ցեղային հատկանիշները, բ. Ճիշտ է շարադրում մանր եղջերավոր կենդանիների մթերատվության հատկանիշները: գ. ելնելով տեղի բնակլիմայական պայմաններից կարողանում է ճիշտ ընտրել համապատասխան ցեղը
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ շարադրել խոզերի ցեղային հատկանիշները և մթերատվության առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է շարադրում խոզերի ցեղային հատկանիշները, բ. Ճիշտ է շարադրում խոզերի մթերատվության հատկանիշները գ. ելնելով տեղի բնակլիմայական պայմաններից կարողանում է ճիշտ ընտրել համապատասխան ցեղը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ դասկարգել թռչունների տեսակները, ցեղերը և մթերատվության ապահովման պահանջները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է դասակարգում թռչունների տեսակները և ցեղերը, բ. Ճիշտ է շարադրում թռչունների մթերատվության ապահովման պահանջները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԿԵՐԱԿՐՈՒՄ ԵՎ ԽՆԱՄՔ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 1-08-006
Մոդուլի նպատակը՝	նպատակն է տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրման, առանձին սեռահասակային խմբերի համար կազմվող լիառժեք կերաբաժինների, կերամիավորի, բիոպրեպարատների, խնամքի, զոոհիգիենիկ հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	51 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել՝ ՖՏԿ 1-08-001 «Հաղորդակցություն», ՖՏԿ 2-08-002 «Անվտանգություն և առաջին բուժօգնություն»
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տավարի կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ սահմանում է կերամիավորը, բ. կարողանում է կազմակերպել մսուրային և արոտային շրջաններում կենդանիների ջրումը, գ. Ճիշտ է շարադրում լիարժեք կերաբաժնի նպատակը և նրա կազմումը տարբեր սեռահասակային խմբերի համար, դ. Ճիշտ է շարադրում անասնաշենքի զոոհիգիենիկ առաջնային պահանջները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիների կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է սահմանում կերամիավորը, բ. կարողանում է կազմակերպել մսուրային և արոտային շրջաններում կենդանիների ջրումը, գ. Ճիշտ է շարադրում լիարժեք կերաբաժնի նպատակը և նրա կազմումը տարբեր սեռահասակային խմբերի համար, դ. Ճիշտ է շարադրում անասնաշենքի զոոհիգիենիկ առաջնային պահանջները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ շարադրել խոզերի կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է սահմանում կերամիավորը, բ. կարողանում է կազմակերպել մսուրային և արոտային շրջաններում կենդանիների ջրումը, գ. Ճիշտ է շարադրում լիարժեք կերաբաժնի նպատակը և նրա կազմումը տարբեր սեռահասակային խմբերի համար, դ. Ճիշտ է շարադրում անասնաշենքի զոոհիգիենիկ առաջնային պահանջները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ շարադրել թռչունների կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում կերամիավորը, բ. ճիշտ է շարադրում լիարժեք կերաբաժնի նպատակը և նրա կազմումը թռչունների առանձին տեսակների համար, գ. ճիշտ է շարադրում մսատու /բրոյլեր/ և ածան հավերի կերակրման առանձնահատկությունները, դ. ճիշտ է շարադրում անասնաշենքի զոոհիգիենիկ առաջնային պահանջները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՊԱՐԱՐՏԱՆՅՈՒԹԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-007
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց հետո սովորողը պետք է կարողանա որոշել տվյալ հողի միավոր մակերեսին անհրաժեշտ պարարտանյութերի քանակը տվյալ մշակաբույսերի համար, գիտենա պարարտանյութերը հող մտցնելու եղանակները, կարողանա հաշվարկել և համատեղ կիրառել օրգանական, հանքային և բակտերյալ պարարտանյութեր: Կարողանա տարբերել և դասակարգել պարարտանյութերը ըստ սննդանյութերի պարունակության և ազդեցության բնույթի:
Մոդուլի տևողությունը	51 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՖՏԿ 3-08-004 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ շարադրել պարարտանյութերը հող մտցնելու ձևերը և եղանակները
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է դասակարգել պարարտանյութերը, բ. ճիշտ է շարադրում պարարտանյութերը հողը մտցնելու ձևերը, գ. կարողանում է ներկայացնել տարբեր մշակաբույսերի համար անհրաժեշտ պարարտնյութերի տեսակները, դ. կարողանում է հաշվարկել յուրաքանչյուր մշակաբույսի համար միավոր մակերեսի հաշվով պարարտանյութի նորմաները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ բնութագրել օրգանական պարարտանյութերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. դասակարգում է օրգանական պարարտանյութերը (գոմաղբ, կոյաջուր, տորֆ, կոմպոստներ, թռչունների ծերտ) բ. կարողանում է որոշել գոմաղբը դաշտ փոխադրելու ժամկետները և ընտրել գոմաղբը հող մտցնելու մեքենաները: գ. կարողանում է կատարել գոմաղբի տեղափոխում և ցրում:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ բնութագրել հանքային պարարտանյութերը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանաում է դասակարգել հանքային պարարտանյութերը, բ. կարողանում շարադրել թե հանքային տարբեր պարարտանյութերը ինչպիսի ազդեցություն են ունենում մշակաբույսերի վրա., գ. կարողանում շարադրել հանքային պարարտանյութերը հող մտցնելու եղանակները և ժամանկետները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ բնութագրել բակտերյալ պարարտանյութերը
Կատարման չափանիշներ	ա. դասակարգում է բակտերիալ պարարտանյութերը, բ. ճիշտ է շարադրում բակտերիալ պարարտանյութերի ազդեցությունը տարբեր մշակաբույսերի վրա, գ. կարողանում է որոշել տարբեր մշակաբույսերի մշակման համար անհրաժեշտ տարբեր բակտերիաների քանակը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կարողանալ ներկայացնել պարարտացման համակարգը խոտադաշտային ցանքաշրջանառությունում
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում ճիշտ շարադրել օրգանական և հանքային պարարտանյութերի օգտագործումը, բ. կարողանում է իրականացնել ցանքաշրջանառության մեջ օրգանական և հանքային պարարտանյութերի ճիշտ տեղաբաշխումը, գ. կարողանում է պլանավորել պարարտանյութերը հող մտցնելու միջոցառումները՝ կուտակել, ճիշտ պահել և ժամանակին դաշտ փոխադրել, հարստացնել տորֆով և պահպանել գոմաղբամբարներում, օգտագործելով ֆեկալները և մյուս բոլոր տեսակի թափոնները, հավաքել մոխիրը, հայթայթել կիր, ժամանակին փոխադրել հանքայի պարարտանյութերը և ճիշտ կազմակերպել պահպանումը, պատրաստել գրանուլցված օրգանահանքային

	պարարտանյութեր, ցանել լյուպին կանաչ պարարտացման համար, մեքենայացնել պարարտանյութերը հող մտցնելու և ծածկելու աշխատանքները և այլն:
Ուսումնառության արդյունք 6	Կարողանալ որոշել օրգանական և անօրգանական պարարտանյութերի անհրաժեշտ քանակը տվյալ մշակաբույսի համար
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է տալ պարարտանյութերի դասակարգումը ըստ սննդանյութերի պարունակության և ազդեցության բնույթի, բ. կարողանում է որոշել օրգանական և անօրգանական պարարտանյութերի անհրաժեշտ քանակը տվյալ մշակաբույսի համար:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 1-08-008
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքենր տնտեսական օրենքների, օրինաչափությունների, տնտեսական համակարգերի, շուկայական տնտեսության պայմաններում օգտագործվող տնտեսագիտական հասկացությունների, արտադրության ռեսուրսների, ինքնարժեքի, գնի և գնագոյացման, եկամուտների շահույթի, աշխատանքային ռեսուրսների և գործազրկության, մրցակցության ձևերի, արտադրանքի պահանջարկի և առաջարկի վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	34 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ հստակ բնութագրել տնտեսական հարաբերությունների համակարգը, տնտեսական կատեգորիաները և օրենքները
Կատարման չափանիշներ	ա. հստակ ներկայացնում է տնտեսական օրենքների դասակարգումը, բ. կարողանում է տնտեսագիտական հիմնական կատեգորիաների սահմանումները, գ. ճիշտ է բնութագրում սեփականության ձևերը և առանձնահատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ ճիշտ շարադրել հասարակական արտադրության հիմքերը և գործոնները
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ ներկայացնել հասարակական արտադրության կառուցվաքը և ոլորտները, բ. կարողանում է շարադրել հասարակական արտադրություն պայմանավորող գործոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ ճիշտ բնութագրել ապրանքի փողի էությունը և հատկանիշները
Կատարման չափանիշներ	ա. հստակ ձևակերպում է ապրանքի էությունը, առաջացման պայմանները և տարատեսակները, բ. կարողանում է շարադրել ապրանքի հատկությունները և գնահատման չափանիշը, գ. կարողանում է շարադրել փողի ծագման պատճառները և ֆունկցիաները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ տալ գնի սահմանումը պահանջարկի և առաջարկի դերը
Կատարման չափանիշներ	ա. հստակ ձևակերպում է գնի էությունը և գնագոյացման մեթոդները, բ. ճիշտ է դասակարգում գնագոյացման գործոնները և ներկայացնում նրա մեխանիզմը, գ. կարողանում է ճիշտ շարադրել պահանջարկի և առաջարկի փոխգործողությունը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կարողանալ սահմանել ինքնարժեքի, եկամուտների, շահույթի հասկացությունները և թվարկի դրանց վրա ազդող գործոնները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում ինքնարժեքի հասկացությունը, բ. ճիշտ է սահմանում եկամուտների և շահույթի հասկացությունը գ. կարողանում է հանձնարարված տվյալների հիման վրա հաշվարկել ինքնարժեքի, շահույթի և եկամուտների ցուցանիշները:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲՈՒՍԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-009
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ դաշտային մշակաբույսերի դասակարգման, սելեկցիայի և սերմնաբուծության, էլիտային սորտերի ստացման, հացահատիկային, ձավարային, հատիկաընդեղեն, յուղատու, եթերայուղատու, թելատու, բանջարաբոստանային մշակաբույսերի, եգիպտացորենի, սորգոյի, պալարապտուղների և նարկոտիկ բույսերի մշակման տեխնոլոգիաների, նրանց նշանակության և դերի, օգտագործման, կենսաբանական առանձնահատկությունների, աճի և զարգացման, աճի փուլերի անցման համար ունեցած պահանջների, բերքի, բերքահավաքի և պահեստավորման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ շարադրել մշակաբույսերի տեսակները և մշակման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում մշակաբույսերի տեսակները, բ. ճիշտ է շարադրում մշակաբույսերի մշակման գործընթացները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ որոշել բերքահավաքի ժամկետները և շարադրել բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում բերքի հասունության աստիճանի որոշման ձևերը և կարողանում է որոշել բերքի մոտավոր քանակը, բ. կարողանում է որոշել բերքահավաքի ժամկետները, գ. ճիշտ է շարադրում բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ շարադրել մշակաբույսերի մշակման մեքենայացման և խնամքի գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում դաշտային մշակաբույսերի մշակման մեքենայացման գործընթացները, բ. ճիշտ է շարադրում հացահատիկի խնամքի գործընթացները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ ընտրել կամ որոշել տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և շարադրել սերմացուի նախապատրաստման աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ընտրել կամ որոշել տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները, բ. ճիշտ է շարադրում սերմացուի նախապատրաստման գործընթացները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կարողանալ շարադրել փակ գրունտում մշակաբույսերի ցանքսի, մշակման և սածիլների ձևով աճեցման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է նկրագրել մշակաբույսերի սերմերի նախապատրաստման գործընթացը, բ. կարողանում է որոշել տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և ցանքսի ձևերը, գ. ճիշտ է շարադրում սածիլների մշակման ագրոտեխնիկական պահանջները, դ. կարողանում ներկայացնել սածիլների աճեցման գործընթացները, ե. ճիշտ է շարադրում փակ գրունտից սածիլների հանման, տեղափոխման և սածիլման գործընթացները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԵԼԻՈՐԱՏԻՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԵՎ ՈՌՈԳՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-010
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման, ալկալի աղուտների մելիորացման, մելիորացված հողերի գյուղատնտեսական յուրացման, ագրոտեխնիկական և ագրոմելիորատիվ միջոցառումների, ոռոգման անձրևացման եղանակի կիրառման, դրենաժային ջրերի օգտագործման, քարքարոտ, ճահճային հողերի մելիորացման և հողերի կուլտուրականացման ագրոմելիորատիվ միջոցառումների վերաբերյալ և

	սովորողների մեջ ձևավորել համապատասխան կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՖՏԿ 3-08-009 մոդուլը:
Գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ շարադրել մելիորացված հողերի գյուղատնտեսական յուրացման ագրոտեխնիկական և ագրոմելիորատիվ միջոցառումները
	ա. ճիշտ է ներկայացնում այն դեպքերը, որոնց դեպքում է տեղի ունենում հողերի կրկնակի աղակալում և կարողանա բ. կազմակերպել պայքարի միջոցառումներ, բ. կարողանում է հիմնավորել հողի խորը փխրեցման դերը ջրաթափանցելիության և ֆիլտրացման արագության մեծացման, հետևաբար նաև բույսի աճի վրա, գ. ճիշտ է շարադրում հողի աղազերծման համար տարբեր մշակաբույսերի մշակման հերթականությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ իրականացնել մելիորացված ալկալի աղուտներում մշակվող պտղատուների ջրումն անձրևացման եղանակով
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է նկարագրել ալկալի- աղուտ հողերում արհեստական անձրևացման եղանակով պտղատու այգիների ջրման հանար անհրաժեշտ սարքերի տեսակները, բ. ճիշտ է շարադրում ջրման տարբեր եղանակների ազդեցությունը մելիորացված հողերի ջրաաղային և ֆիզիկա-քիմական հատկությունների վրա:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ կազմակերպել քարքարոտ հողերի մելիորացիան և կուլտուրականացումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում քարքարոտ հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման գործընթացները, բ. ճիշտ է ներկայացնում դարավանդումը որպես լանջերի հողերի արդյունավետ օգտագործման միջոցառում, գ. կարողանում է դասակարգել քարքարոտ հողերի խմբերը և տարբերել իրարից, դ. ճիշտ է դասակարգում մակերեսային և խորքային քարքարոտության տեսակները, ե. ծանոթ է քարքարոտ հողերի յուրացման տեխնոլոգիային և օգտագործվող մեխանիզմներին:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ կազմակերպել հողերի կուլտուրականացման ագրոմելիորատիվ միջոցառումները
	ա. Կարողանում է կատարել արմատաբնակ շերտի և վարելաշերտի կուլտուրականացում, բ. ճիշտ է շարադրում թե ինչպես կարելի է ստեղծել հզոր կուլտուրականացված վարելաշերտեր, գ. կարողանում է գնահատել ենթավարելաշերտի փխրեցման ազդեցությունը հողի ջրաթափանցելիության վրա:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՔԱՆԱԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄԸ ԵՎ ԻՐԱՑՈՒՄԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ-1-08-011
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ շուկայական տնտեսության պայմաններում ագրարային ոլորտի առանձին ճյուղերի զարգացման օրինաչափությունների, ռեսուրսապահովվածության, արտադրության մասնագիտացման և տեղաբաշխման աշխատուժի, արտադրամիջոցների վիճակի և օգտագործման, տնտեսական արդյունավետության գնահատման, արտադրանքի իրացման ձևերի վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	51 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՖՏԿ 3-08-008 և ՖՏԿ 3-08-009 մոդուլները:
Գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ճիշտ ներկայացնել ագրարային էկոնոմիկայի հիմնական հասկացությունները, արտադրության մասնագիտացման ու

	տեղաբաշխման գործոնները
Կատարման չափանիշներ	ա. Հստակ բնութագրում և շարադրում է վերջին տարիներին ագրարային ոլորտում իրականացված սեփականաշնորհման, հողային ռեֆորմների, ջրօգտագործման, արտադրանքի իրացման և վերամշակման ոլորտների բարեփոխումները, արդյունքները, բ. գիտի արտադրության մասնագիտացման և տեղաբաշխման գործոնները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ բնութագրել հողատեսքերի, աշխատանքային ռեսուրսների, արտադրամիջոցների էությունը, կազմը և կառուցվածքը բնութագրող գործոններևը, և հաշվարկում է փոփոխությունների տնտեսական գնահատականը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է հաշվարկել հողատեսքերի կազմը և կառուցվածքը, բ. կարողանում է ներկայացնել աշխատանքային ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը, գ. կարողանում է հաշվարկել հիմնական ու շրջանառու միջոցների կազմն ու կառուցվածքը, դ. կարողանում է հաշվարկել աշխատուժի, արտադրամիջոցների օգտագործման ցուցանիշները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ ճիշտ բնութագրել Իմանալ տարածաշրջանի բուսաբուծական և անասնաբուծական հիմնական ճյուղերը և դրանց արտադրա-տնտեսական ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ շարադրել բուսաբուծության և անասնաբուծության հիմնական մթերքների արտադրության ծավալները, երկրի էկոնոմիկայում գյուղատնտեսական ճյուղերի տեսակարար կշիռը, կարողանում է շարադրել գոտիական առանձնահատկությունները և հաշվարկել ճյուղում տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ ճիշտ հաշվարկել աշխատանքի արտադրողականության, ֆոնդաապահովվածության, ֆոնդերի և հողատեսքերի օգտագործման և տնտեսական արդյունավետության հիմնական ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	ա. հանձնարարված տվյալների հիման վրա հաշվարկում է աշխատանքի արտադրողականության, ֆոնդահատույցի, ֆոնդատարության, ֆոնդաապահովածության, արտադրանքի ինքնարժեքի և արտադրության արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԵՎ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄԸ ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ-1-08-012
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ ագրարային ոլորտի ֆերմերային տնտեսությունների կազմակերպման հիմունքների, նրանց կարգավիճակի, բուսաբուծության և անասնաբուծության արտադրության գործընթացների, արտադրանքի իրացման, պահպանման, կազմակերպման խնդիրների, սկզբունքների և մեթոդների, ինչպես նաև տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժի օգտագործման կազմակերպման, հիմնական արտադրա-տնտեսական ցուցանիշների, բերքատվության և մթերատվության, արտադրական ծախսերի և եկամուտների պլանավորման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՖՏԿ-1-08-011 մոդուլը:
Գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ հստակ շարադրել անասնաբուծության և բուսաբուծության հիմնական աշխատանքային գործընթացները, անհատական և խմբակային եղանակով աշխատանքի կազմակերպման առավելությունները և աշխատողների նյութական խրախուսման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ շարադրել և ներկայացնել կոլեկտիվների կազմակերպման հիմնական սկզբունքները, անհատական և խմբային եղանակով աշխատանքի վարձատրության ձևերն ու կարգը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ պլանավորել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվությունը

Կատարման չափանիշներ	ա. տիրապետում է գյուղատնտեսական մշակաբույսերի պլանավորման մեթոդներին, բ. ճիշտ է շարադրում բերքատվության վրա ազդող հիմնական գործոնները, գ. կարողանում է պլանավորել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվությունը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ հաշվարկել բուսաբուծական ճյուղի կազմակերպման համար անհրաժեշտ սերմերի, թունաքիմիկատների, վառելանյութերի և այլ նյութական միջոցների պահանջը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում բուսաբուծության ճյուղում օգտագործվող միջոցների տեսակները, տեխնոլոգիական գործընթացների հաջորդականությունը, բ. կարողանում է հաշվարկել տեխնիկական միջոցների, տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների պահանջը, գ. ինքնուրույն հաշվարկում է սերմերի, տնկանյութերի, պարարտանյութերի, թունաքիմիկատների, վառելանյութերի պահանջը, որոշում ապահովածության մակարդակը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ պլանավորել գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. հստակ ներկայացնում է կենդանիների մթերատվության վրա ազդող գործոնները, բ. կարողանում է պլանավորել գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվությունը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Ճիշտ ներկայացնել անասնաբուծական ճյուղերի կազմը. աշխատանքային ռեսուրսների, արտադրամիջոցների, կերերի պահանջի հաշվարկման կարգը, հիմնական աշխատանքային գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. հստակ ձևով շարադրում է անասնաբուծական ճյուղերի կազմակերպման առանձնահատկությունները, տիրապետում է անասնաբուծական ճյուղում անհրաժեշտ միջոցների պահանջի հաշվարկման մեթոդներին, բ. կարողանում է հաշվարկել կթվորների, նախրապահների, օժանդակ, բանվորների, կերերի, էլեկտրաէներգիայի, աշխատանքային գործընթացների մեքենայացման սարքավորումների կերերի պահանջը և առանձին կերատեսակներով ապահովածության մակարդակը: գ. կարողանում է հստակ շարադրել անասնաբուծության և բուսաբուծության հիմնական աշխատանքային գործընթացները, անհատական և խմբակային եղանակով աշխատանքի կազմակերպման առավելությունները և աշխատողների նյութական խրախուսման ձևերը: դ. հստակ շարադրում է բուսաբուծության և անասնաբուծության հիմնական աշխատանքային գործընթացները, ե. կարողանում է պլանավորել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվությունը, զ. կարողանում է հաշվարկել բուսաբուծական ճյուղի կազմակերպման համար անհրաժեշտ սերմերի, տնկանյութերի, թունաքիմիկատների, վառելանյութերի և այլ նյութական միջոցների պահանջը, է. հստակ ներկայացնում է գյուղատնտեսական տարբեր կենդանիների մթերատվության գործոնները, ը. հաշվարկում է անասնաբուծական ճյուղերում անհրաժեշտ արտադրամիջոցների՝ մեքենաների, սարքավորումների, կերերի պահանջի հաշվարկման կարգը, հիմնական աշխատանքային գործընթացները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	**«ՏՐԱԿՏՈՐՆԵՐ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ, ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՄԵՔԵՆԱՏՐԱԿՏՈՐԱՅԻՆ ԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐ»**
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-013
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ տրակտորների, գյուղատնտեսական մեքենաների, անասնապահական տեղակայանքների և սարքավորումների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, մեքենատրակտորային ագրեգատների (ՄՏԱ) ռացիոնալ կոմպլեկտավորման, շահագործման ցուցանիշները հաշվարկելու, ինչպես նաև պահպանում իրականացնելու վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՖՏԿ 3-08-007 մոդուլը:
Գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված չափանիշների լիարժեք ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ բուսաբուծական մշակաբույսերի մշակության և բերքահավաքի համար անհրաժեշտ տրակտորները, մեքենաներն ու գործիքները, նրանց աշխատանքը, անվտանգության կանոնները, կատարի դրանց կարգավորումը և նախապատրաստումը աշխատանքի համար
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է դասակարգում բուսաբուծական մշակաբույսերի մշակության և բերքահավաքի համար անհրաժեշտ տրակտորները ,մեքենաներն ու գործիքներ, բ. Ճիշտ է շարադրում առանձին տրակտորների, մեքենաների կառուցվածքը, աշխատանքի առանձնահատկությունները և անվտանգության կանոնները, գ. Ճիշտ է շարադրում տրակտորները, մեքենաներն ու գործիքներն աշխատանքի նախապատրաստելու և կարգավորելու գործընթացները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ նկարագրել անասնապահության համար անհրաժեշտ մեքենաներն ու սարքավորումները, նրանց աշխատանքը, անվտանգության կանոնները, կատարի դրանց կարգավորումը և նախապատրաստումը աշխատանքի համար
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է դասակարգում անասնապահության համար անհրաժեշտ մեքենաներն ու սարքավորումները, բ. Ճիշտ է շարադրում առանձին մեքենաների կառուցվածքը, աշխատանքի առանձնահատկությունները և անվտանգության կանոնները, գ. Ճիշտ է շարադրում մեքենաներն ու գործիքներն աշխատանքի նախապատրաստելու և կարգավորելու գործընթացները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կոմպլեկտավորել մեքենատրակտորային ագրեգատ
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է դասակարգում գյուղատնտեսական գործընթացները և այդ գործընթացների կատարման համար մեքենատրակտորային ագրեգատները, բ. Ճիշտ է կոմպլեկտավորում մեքենատրակտորային ագրեգատը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Որոշել ՄՏԱ-ի շահագործական արագությունները, արտադրողականությունը, ագրեգատների քանակը, վառելանյութերի և քսայուղերի տեսակը և քանակը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է որոշում ՄՏԱ-ի շահագործական արագությունները, արտադրողականությունը և ագրեգատների քանակը, բ. Ճիշտ է որոշում վառելանյութերի և քսայուղերի տեսակը և քանակը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏՐԱԿՏՈՐՆԵՐԻ, ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-014
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ ավտոմոբիլների, տրակտորների, գյուատնտեսական մեքենաների, անասնապահական տեղակայանքների և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՖՏԿ3-08-013 «Տրակտորներ,գյուղատնտեսական մեքենաներ,սարքավորումներ և մեքենատրակնորային ագրեգատներ» մոդուլը:
Գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ ներկայացնել տեխնիկական սպասարկումների տեսակները, քանակը և կատարման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է շարադրում տրակտորների, մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումների տեսակները և քանակը, բ. Ճիշտ է շարադրում տրակտորների, մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումների կատարման գործընթացները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել տրակտորների, մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկում

Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է կատարում տրակտորների, մեքենաների և սարքավորումների ամենօրյա, 1-ին, 2-րդ, 3-րդ և միջսեզոնային տեխնիկական սպասարկումները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-015
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ապագա մասնագետին տալ լիարժեք գիտելիքներ, որպեսզի նա լիովին իմանա գյուղ. կենդանիների և թռչունների պահվածքը, կերակրումը, նրանց աճեցումը ու զարգացումը, նրանցից ստացված առողջ մթերքների արտադրության տեխնոլոգիան:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է սահմանված արդյունքների կատարման բոլոր չափանիշների հիման վրա, ապահովելով բավարար մակարդակը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնում է դասակարգել խոշոր եղջերավոր կենդանիների ցեղերը՝ նրանցից ստացվող սննդամթերքների՝ կաթի, մսի, կաթնամսամթերքների արտադրության հիմնական սկզբունքները:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է որոշել խոշոր եղջերավոր կենդանիների ցեղերը ըստ մթերատվության ուղղությունների: բ. Ճիշտ է շարադրում խոշոր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող կաթի արտադրության գործընթացը և կաթնամթերքների պատրաստման հիմնական սկզբունքները: գ. Ճիշտ է ներկայացնում կաթի մեջ յուղի տոկոսի որոշելու ձևը, կաթի սառեցման և պաստերելիզացիայի անհրաժեշտությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ ներկայացնել խոզերից ստացվող սննդամթերքների՝ ճարպի, մսի արտադրության հիմնական սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է դասկարգում խոզերի ցեղերը ըստ մթերատվության ուղղությունների, բ. Ճիշտ է շարադրում ճարպային, մսային և բեկոնային բդման սկզբունքները, գ. կարողանում է որոշել տարբեր սեռահասակային խմբերի բդման աստիճանները, դ. կարողանում է որոշել մսի, ճարպի որակը:
Ուսումնառության արդյունք 3	կարողանալ ներկայացնել մանր եղջերավոր կենդանիների ցեղերից ստացվող մսի, բրդի, կաթի, արտադրության սկզբունքներն ու ցուցանիշներն
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ է շարադրում մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող կաթի արտադրության և կաթնամթերքների պատրաստման հիմնական սկզբունքները բ. կարողանում հստակ ներկայացնել մանր եղջերավոր կենդանիների բդման եղանակները, գ. կարողանում է ներկայացնել խուզի կազմակերպման աշխատանքները և տարբերել տարբեր տեսակի և որակի բրդեղենի նորմերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ ներայացնելՀՀ բուծվող թռչունների ցեղերը , թռչնամսի, ձվի, արտադրության սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ներկայացնել ՀՀ-ում բուծվող հավերի ցեղերը և ձվի արտադրության հիմնական սկզբունքները, բ. Ճիշտ է շարադրում բրոյլերային ճտերի աճեցման սկզբունքները և թռչնամսի արտադրության գործընթացը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կարողանալ ճիշտ ներկայացնել ձկնաբուծական արհեստական լճակներում՝ իշխան և ծածան տեսակների ձկների աճեցման և ձկնկիթի ստացման հիմնական սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. Ճիշտ շարադրում իշխան ձկան աճեցման հիմնական գործընթացները, ինչպես նաև ձկնկիթի ստացման սկզբունքները, բ. դասակարգում է ծածանի աճեցման ձևերն ու ձկնկիթի ստացման սկզբունքները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ, ՎԱՐԿԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ»	

Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ-1-08-016
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է սովորեցնել ֆինանսավարկային գործունեության հիմնական դրույթները, մեթոդները և իրականացվող գործառույթները, ապագա մասնագետին տալ գիտելիքներ տնտեսության կարիքների ապահովման համար ֆինանսավարկային միջոցների ապահովման և գործիքներից արդյունավետ օգտվելու վերաբերյալ: Տեղեկացնել վարկավորման գործընթացի, վարկային միջոցների արդյունավետ ծավալների, հարկատեսակների հաշվարկման մեթոդներին և կարգին: Ծանոթացնել Կենտրոնական դրամաշրջանառությանը, ինֆլյացիայի պատճառներին, բանկերի ֆունկցիային և բանկային գործառնություններին:
Մոդուլի տևողությունը	51 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՖՏԿ 3-08-012 մոդուլը:
Գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է սահմանված արդյունքների կատարման բոլոր չափանիշների հիման վրա, ապահովելով բավարար մակարդակը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ճիշտ է ներկայացնել ֆինանսական միջոցների էությունը, ապահովման աղբյուրները, հաշվարկում է շրջանառու միջոցների պահանջը և ապահովածությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ներկայացնել շրջանառու միջոցների կազմը և կառուցվածքը, բ. կարողանում է հաշվարկել շրջանառու միջոցների պահանջը և նախանշում ապահովման աղբյուրները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հստակ բնութագրել վարկերի էությունը, վարկային կազմակերպությունների, տեսակները, գործառույթները, հաշվարկման մեթոդները Վարկերի էության, ծագման, գործառույթների, տեսակների և հաշվառման մեթոդների իմացություն
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ներկայացնել առևտրային վարկերի տեսակները և դրանց տրամադրման կարգը, բ. ճիշտ է շարադրում վարկերի վերադարձման ապահովվածության ձևերը, գ. կարող է հաշվարկել անհրաժեշտ վարկային միջոցների ծավալը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ հաշվարկել հարկերի պահանջը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում ագրարային ոլորտում գործող հարկատեսակները, բ. կարողանում է ճիշտ ներկայացնել հարկատեսակները ըստ ժամկետների, գ. կարողանում է հաշվարկել հողի հարկը, գույքահարկը, ավելացած արժեքի հարկը,
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՖՏԿ 3-08-017
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողներին տալ գիտելիքներ հաշվապահական հաշվառման, մեթոդների, հաշվառման ձևերի, բնեղեն, աշխատանքային և դրամական չափանիշների, դրամական միջոցների, նյութերի և հիմնական միջոցների հաշվառման, գույքագրման և միջոցների դուրսգրման, փաստաթղթավորման, առանձին ճյուղերից և ծառայություններից ստացված արդյունքների, ծախսերի և եկամուտների, հաշվառման տեղեկագրերի լրացման, դրամական միջոցների շարժի և տնտեսության հաշվեկշռի կազման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը սովորելուց առաջ սովորողը պետք է նախապես ուսումնասիրի և յուրացնի ՖՏԿ 3-08-016 մոդուլը:
Գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ հաշվառել դրամական միջոցները, աշխատանքի վարձատրությունը, օգտագործվող նյութերը, ձեռքբերված հիմնական միջոցները և դրանց գույքագրումն ու դուրսգրումը, հաշվառման տեղեկագրերի լրացման կարգը

Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ հաշվառել աշխատանքի վարձատրությունը և նյութերը, բ. կարողանում է կատարել արտադրության հիմնական միջոցների մուտքագրում, և հիմնական ամորտիզացիոն հատկացումների հաշվարկում, մաշվածքի հաշվառում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ հաշվառել բուսաբուծական, անասնաբուծական ճյուղերի արտադրական ծախսերը, պատրաստի արտադրանքը և եկամուտները
Կատարման չափանիշներ	ա. Կարողանում է հստակ հաշվառել բուսաբուծական և անասնաբուծական ճյուղերի պատրաստի արտադրանքը, ծախսերը և եկամուտները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ հաշվառել ֆինանսական արդյունքները, փոխառու միջոցները, ֆինանսական արդյունքները, այլ կազմակերպությունների ու պետության հետ ունեցած պարտավորությունները
Կատարման չափանիշներ	բ. Կարողանում է հստակ հաշվառել բուսաբուծական և անասնաբուծական ճյուղերի պատրաստի արտադրանքը, ծախսերը և եկամուտները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ կազմել հաշվետվություններ և հաշվեկշիռ
Կատարման չափանիշներ	գ. Կազմում է նյութական, արժեքային, աշխատանքային հաշվեկշիռներ և ամփոփ հաշվետվությունների նախատեսված գործունեության վերաբերյալ:

Աղյուսակ 3

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 3112 «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր, գյուղատնտես» որակավորման օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթ-ների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունք ներ, ժամ	Ուսուցման երաշխավոր վող տարին
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		27	18	1
3.	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
4.	Պատմություն		54	36	1
5.	Օտար լեզու		90	60	1
6.	Ֆիզիկական կուլտուրա		74	74	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**407**	**296**	
	ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
2.	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակ.հիմնահարցեր		27	18	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**81**	**54**	
	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1.	Հաղորդակցություն		76	51	1
2.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		54	36	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**130**	**87**	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Երկրագործության հիմունքներ		102	68	1
2.	Հողի հիմնական և նախացանքային մշակումը		51	34	1
3.	Գյուղատնտեսական կենդանիների տեսակները և նրանց մթերատվությունը		51	34	1
4.	Գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրման և խնամքի գործընթացները		76	51	1
5.	Պարարտանյութերի տեսակները եվ օգտագործումը		76	51	1
6.	Տնտեսագիտության հիմունքներ		51	34	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**407**	**272**	
	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Բուսաբուծական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիա		108	72	1
2.	Մելիորատիվ աշխատանքներ և ոռոգում		80	54	1
3.	Տնտեսության գյուղատնտեսական արտադրանքի քանակական և տնտեսական բնութագրումը և իրացումը		102	68	1
4.	Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպումը և պլանավորումը ֆերմերային տնտեսություններում		108	72	1
5.	Տրակտորներ, գյուղատնտեսական մեքենաներ, սարքավորումներ և մեքենատրակտորային ագրեգատներ		108	72	1
6.	Տրակտորների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկում		80	54	1
7.	Անասնաբուծական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիա		108	72	1
8.	Տնտեսության ֆինանսավորումը, վարկերի, հարկերի տեսակները և հաշվարկումը		108	72	1
9.	Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը տնտեսությունում		80	54	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**882**	**590**	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		50	33	
	ՊԱՀՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ				
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**37**	**1876**	**1332**	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		**100**	**100**	
	ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				
	ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ	**3**			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	**2**			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	**2**			
	Ընդամենը	**44**			